

Кузьменко О. В.,
аспірант, Дніпропетровський
університет імені Альфреда Но-
беля

Kuzmenko O.,
graduate student,
Alfred Nobel University

**СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СФЕРИ МАШИНОБУДУВАННЯ**

**STATUS, TRENDS
AND PROSPECTS
OF ENGINEERING SCOPE
DEVELOPMENT**

Проаналізовано діяльність машинобудівної галузі України; визначено тенденції розвитку машинобудування; виявлено проблеми, з якими стикаються машинобудівні підприємства, що уповільнюють їх розвиток, та окреслено можливі перспективи розвитку машинобудування країни.

The activity of Ukrainian engineering industry was analysed, the development trends of engineering were defined; some problems which the engineering enterprises face and which slow down their development process were assessed and probable perspectives of country's engineering development were defined.

В умовах глобалізації промисловість є однією з найважливіших галузей економіки, вона забезпечує економічне зростання, соціальний розвиток, науково-технічний прогрес країни. Саме тому набуває актуальності необхідність постійного контролю за станом і розвитком промисловості в цілому та машинобудування зокрема.

Машинобудування є основним сектором економіки, оскільки здійснюється забезпечення будь-якого виробництва машинами та устаткуваннями, а населення — предметами споживання. Отже, від рівня розвитку машинобудування залежить економічний розвиток держави, її промисловий потенціал, конкурентоспроможність на зовнішніх ринках.

До початку фінансової кризи ця галузь розвивалась швидкими темпами, випереджаючи інші галузі промисловості (рис. 1). Машинобудування зазнало тяжких втрат унаслідок кризи, оскільки відбулося найбільш значне зменшення обсягів виробництва серед інших сфер промисловості.

Згідно з даними статистики, погіршилося фінансове становище галузі, оскільки збільшується частка підприємств, що здійснювали збиткову діяльність, а саме у 2008 р. ця величина становила 36,1 %, у 2009 р. зросла до 39,3 %, а за 2010 р. частка збиткових підприємств сягнула 38,1 %, незважаючи на приріст випуску продукції в цьому році на 36,1 % (рис. 2) [1].

Рис. 1. Обсяг виробництва підприємств машинобудівної галузі за 2003—2011 рр., млн грн

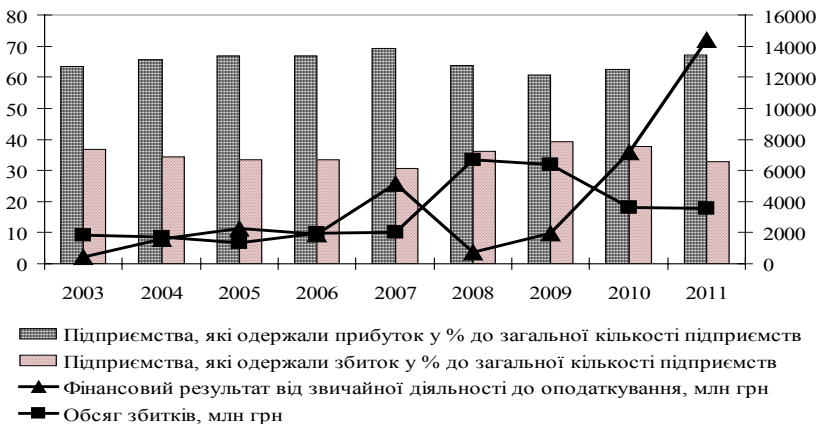

Рис. 2. Фінансові результати машинобудівних підприємств України за 2003—2011 рр.

Машинобудівний комплекс з 2010 року став поступово відновлювати свою діяльність. Протягом 2007—2011 рр. обсяги виробництва та реалізації продукції збільшилися в 5,7 разу за середньорічного зростання на 12,3 % (рис. 3) [1].

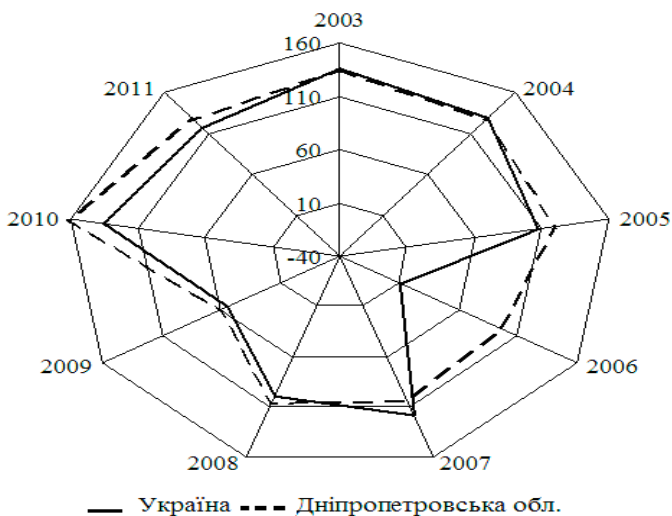
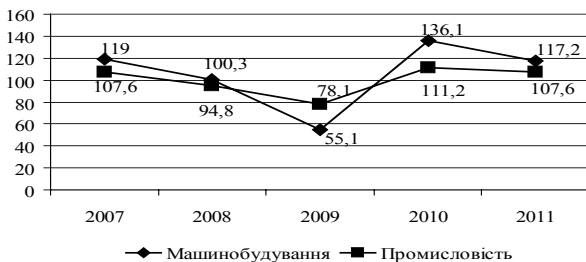

Рис. 3. Індеси промислової продукції України за 2007—2011 роки, %

Негативною тенденцією у досліджуваній галузі є також те, що темпи імпорту машинобудівної продукції значно випереджають темпи експорту, а це негативно впливає на торговельний баланс та збільшує його від'ємне сальдо. Так, частка машинобудівної продукції у загальному імпорті товарів від 28 % у 2005 р. збільшилася до 33 % у 2007 р., а частка експорту за цей період зростає з 14 % до 17,2 % (рис. 4) [1].

У машинобудівній галузі спостерігається відсутність підтримки з боку держави, незначний рівень інноваційності підприємств, повільний розвиток підгалузей машинобудування, високий рівень тінізації економіки. Галузь машинобудування має низький рівень рентабельності та недостатність власних коштів для фінансування власної діяльності [3].